

SENTÈNCIA 05-02 DE 6 DE MARÇ DE 2002

Ponent : M.I. Sr. Josep Lluís VÀZQUEZ SOTELLO

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: Que el M.I. Tribunal de Corts, en la causa núm. 180-3/98 va dictar Sentència de data 28 de juny del 2001 que conte la següent part dispositiva: "FALLEM: Que hem de condemnar i condemnem a l'acusat Gustau R.A. com a responsable penalment, en concepte d'autor, d'un delictes major de lesions per imprudència en concurs ideal amb un delictes menor de danys per imprudència, amb la concurrència de la circumstància agreujant de reincidència, a la pena de QUATRE MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL QUALIFICADA a realitzar vint hores de treball d'interès públic, fora d'horari laboral, MULTA DE CENT MIL (100.000) PESSETES (601'01 EUROS) i PRIVACIÓ DEL PERMÍS DE CONDUIR DURANT DEU MESOS, així com també al pagament de les despeses processals causades; i a abonar a Júlia D.G. la quantitat de 228.696 pessetes (1.374'49 EUROS); a Xavier M.B. la quantitat de 986.266 pessetes (5.927'58 EUROS), a la Caixa Andorrana de Seguretat Social la quantitat de 522.231 pessetes (3.138'67 EUROS) i a Josep M. G.M. la quantitat de 1.092.254 pessetes (6.564'58 EUROS), declarant la responsabilitat civil solidària de la Cia. d'assegurances "Catalana Occident".

Que hem de condemnar i condemnem a l'acusat Juan Manuel C.P. com a responsable penalment, en concepte d'autor, d'un delictes major de lesions per imprudència en concurs ideal amb un delictes menor de danys per imprudència, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal, a la pena d'AMONESTACIÓ PRIVADA, així com també al pagament de les despeses processals causades i a abonar a Júlia D.G. la quantitat de 57.174 pessetes (343'62 EUROS), a Xavier M.B. la quantitat de 246.567 pessetes (1.481'90 EUROS) a la Cia. d'assegurances "Catalana Occident" la quantitat de 39.184 pessetes (235'50 EUROS), a la Caixa Andorrana de Seguretat Social la quantitat de 130.558 pessetes (784'67 EUROS) i a Gustau R.A. la quantitat de 130.000 pessetes (781'32 EUROS), declarant la responsabilitat civil solidària de la Cia. "Financera d'Assegurances" i la subsidiària de Josep M. G.M. Totes les quantitats esmentades meritaren l'interès legalment establert.

Atesa la data del delict objecte d'aquest sumari, un cop ferma aquesta sentència s'aplicaran els beneficis de l'indult atorgat en data 7 de desembre de 1.999 per SS.EE. Els Coprínceps d'Andorra."

II.-RESULTANT: Que la sentència es recolza en els següents "fets provats": "Que vers les 3:45 hores del 29 de maig de 1.998, l'acusat Gustau R.A., nascut el 9 de maig del 1.972, conduïa el seu vehicle Volkswagen Golf -AND 53.306, assegurat en la companyia d'assegurances "Catalana Occident", per la Carretera General núm. 1 en direcció d'Andorra la Vella a Sant Julià de Lòria a una velocitat aproximada als 120 Km/hora, essent aquell tram de carretera via urbana amb velocitat limitada a 40 Km/hora, quan en arribar a l'alçada de l'Av. d'Enclar amb el carrer del Cedre i degut a l'excessiva velocitat a la que circulava, no va poder evitat topar frontalment contra la part davantera dreta del vehicle marca Jeep Grand Cherokee -AND C 8.720, que era propietat de Josep M. G.M., estant assegurat a "Financera d'Assegurances", sent dit vehicle conduït pel també acusat Juan Manuel C.P. qui, molt lentament s'incorporava des del carrer del Cedre a l'Av. d'Enclar per prendre direcció vers Andorra la Vella, trobant-se en el moment de la col·lisió gairebé parat al centre de la calçada.

A conseqüència de la col·lisió, el vehicle Grand Cherokee AND-C 8.720 va fer un gir de 180 graus i es quedà encarat en el sentit contrari al que duia, mentre que el vehicle Volkswagen Golf -AND 53.306 va continuar la seva trajectòria derrapant per damunt de la calçada i anà a topar contra la part davantera del lateral esquerra del vehicle Opel Astra -AND B 3.802, propietat de Júlia D.G. i que estava correctament estacionat davant del núm. 33 de l'Av. d'Enclar.

L'usuari del vehicle Volkswagen Golf -AND 53.306, Xavier M.B., resultà amb lesions que tardaren en curar sis mesos i dos dies, restant-li seqüeles consistents en cicatrius a la cara i cicatriu al colze que li ocasionaren un perjudici estètic lleu.

L'import de la reparació dels danys soferts pel vehicle Jeep Grand Cherokee -AND C 8.720 ascendia la quantitat de 1.365.317 pessetes, la reparació dels danys soferts pel vehicle Opel Astra -AND B 3.802 ascendí a la quantitat de 268.770 pessetes i el vehicle Volkswagen Golf -AND 53.306, que va resultar amb desperfectes molt importants sent declarat sinistre total, tenia un valor venal de 650.000 pessetes.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social ha acreditat despeses per prestacions per concepte de salari i despeses mèdiques, per compte del lesionat Xavier M.B., pels imports de 493.757 i 159.032 pessetes, respectivament.

I la Cia. d'assegurances "Catalana Occident" ha abonat despeses mèdiques per compte del perjudicat Xavier M.B. per un import total de 195.920 pessetes.

L'acusat Gustau R.A. ha estat condemnat, pel delictes menors de furt d'ús i de fugida, per sentència de l'Hble. Tribunal de Delictes Menors de data 28 d'abril de 1.992, per un delictes menor d'introducció de producte estupefaent haixix per sentència de l'Hble. Tribunal de Batlles de data 17 d'abril del 1.998 i per un delictes de conducció de vehicle automòbil sota la influència de begudes alcohòliques per sentència de l'Hble. Tribunal de Batlles de data 30 d'octubre del 1.998."

III.-RESULTANT: Que contra dita sentència és va interposar recurs d'apel·lació per l'acusat Gustau R.A. i per la asseguradora CATALANA DE OCCIDENT, S.A. remetent el M.I. Tribunal de Corts el procés a aquesta Sala, que després de la tramitació legalment establerta senyalà dia i hora per la vista del recurs en la qual informaren pel seu ordre -i en recolzament de les seves respectives pretensions- la representació dels recurrents Gustau R.A. i CATALANA DE OCCIDENT, S.A., a càrrec del lletrat Manel PUJADAS DOMINGO (que sol·licità la revocació parcial de la sentència, malgrat reconèixer l'excés de velocitat i la greu imprudència del seu patrocinat, per establir una repartició diferent de les responsabilitats civils derivades de l'accident) així com la dels recorreguts, Juan Manuel C.P., Josep M. G.M. i FINANCERA D'ASSEGURANCES, S.A., a càrrec del lletrat Jaume BARTUMEU CASSANY (que sol·licità la confirmació de la sentència senyalant que la velocitat era superior no a 120 Km./h. sinó a 130 Km./h. i que el seu patrocinat va respectar l'indicació d'"STOP") i la representació de la CASS a càrrec del lletrat Salvador CAPDEVILA PALLARÉS (que subratllà que l'automòbil tenia més de 10 anys d'antiguitat, circumstància que s'uneix a l'excés de velocitat) així com el representant del Magc. Ministeri Fiscal (que al tractar-se el recurs sobre l'aspecte merament civil o indemnitzador i havent-se formulat les corresponents pretensions per les parts, es remeté a la resolució d'aquest Tribunal), quedant els autes del recurs conclosos i vists per sentència.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: Que, com ha quedat exposat en l'anterior Resultant, el recurs es limita a impugnar la repartició de culpes entre els dos processats Srs. R. i C. (ambdós condemnats en la sentència), en ordre a la proporció en què (amb les seves respectives entitats asseguradores) han de contribuir a la reparació dels danys

i perjudicis produïts per l'accident, proporció que la sentència estableix en un 80% i un 20% respectivament, sostenint-se en el recurs del processat Sr. R. que aquella distribució s'hauria de substituir per la d'un 40% i un 60%. El recurrent no impugna el *factum* de la sentència, ni la descripció detallada que en ella es realitza de com es va produir l'accident i de quines varen ser les seves causes i conseqüències, i fonamenta la seva impugnació en que "reconeixent la greu imprudència comesa pel recurrent (Sr. R.), que circulava amb excés de velocitat en un lloc on està limitada a 40 Km./h.", Confluïren en l'accident dues imprudències, sostenint que la sentència no les ha comparat i ponderat encertadament. La primera imprudència fou la del propi recurrent, consistent en el seu manifest excés de velocitat, que estant limitada a 40 Km./h. la sentència la estableix en 120 Km./h. i que fins i tot en la vista del recurs es destacà que en realitat era de 130 Km./h. La segona imprudència -a la que el recurrent atribueix major protagonisme en la causació de l'accident-correspon al segon conductor Sr. C. i consistí en que s'incorporà a la via principal sense atendre correctament el senyal d'"STOP", perquè s' introduí molt lentament a la via a la qual volia incorporar-se i s'aturà quan estava a la meitat provocant que l'altre conductor (que s'apropava amb el excés de velocitat ja indicat) s'estavelles contra ell amb les greus conseqüències que seguiren a la col·lisió. La sentència aprecia i valora les dues imprudències però concedeix primacia al notori excés de velocitat en un tram on estava expressament limitada a 40 Km./h. El recurrent, pel contrari, malgrat reconèixer "la conducta certament imprudent del conductor recurrent Sr. R., que circulava amb tant excés de velocitat", afirma que "sense la comissió d'una infracció molt greu per part del segon conductor, Sr. C., l'accident no s'hagués produït", per lo que (invocant varies sentències del M.I. Tribunal de Corts) conclou que les responsabilitats de l'accident s'haurien d'atribuir al primer conductor Sr. R. (el que circulava amb excés de velocitat) en un 40% i al segon conductor Sr. C. (el que no realitzà correctament la maniobra d'"STOP") en un 60%, revocant en aquest exclusiu punt la sentència impugnada.

II.-CONSIDERANT: Que abans que res s'ha de contestar a l'al·legació que per a oposar-se al recurs realitza la representació de la CAIXA ANDORRANA DE SEGURETAT SOCIAL, afirmant que en el nostre sistema jurídic (contrariament al que ocorre als països anglosaxons) "no existeix la cultura del precedent judicial", els quals "de cap manera vinculen als òrgans jurisdiccionals" que en qualsevol temps poden variar els seus criteris atenint-se a raons de dret, justícia i equitat. Aquestes expressions

s'han de precisar perquè si bé és cert que el sistema jurídic andorrà no s'adscriu al sistema anglosaxó en el que un precedent judicial format en un cas modèlic esdevé vinculant per a tots els Jutges i Tribunals, no per això pot negar-se ni menysprear-se el valor dels criteris jurisprudencials establerts en l'anomenada "jurisprudència constant" o consolidada. Aquestes "màximes" o criteris reiteradament establerts proporcionen seguretat jurídica en l'aplicació de les normes jurídiques i si bé els tribunals en els sistemes jurídics dels països de *civil law* poden apartar-se d'elles, ho han de fer de manera fonamentada i no capritxosa ni arbitrària, sempre que en els diversos supòsits la *ratio decidendi* sigui realment idèntica.

III.-CONSIDERANT: Que, partint que els fets es varen produir tal com es descriuen en el segon Resultant, la sentència dictada confronta i pondera les conductes imprudents dels dos conductors per distribuir entre ambdós la quota de la seva responsabilitat civil de forma que la distribució no pot considerar-se irracional ni desproporcionada, en quant atribueix un percentatge de responsabilitat sensiblement superior al conductor que conduïa amb tan gran excés de velocitat que, com raona la sentència, li va impedir aturar el seu vehicle al trobar-se a la calçada amb l'altre vehicle indegudament aturat, i fou aquest excés de velocitat el que li va impedir també accionar a temps els mecanismes de frenada del seu vehicle, i així, al menys rebaixar o minorar les conseqüències de la col·lisió. Hagués estat diferent (i en aquesta hipòtesi estaria fundat el recurs) si el conductor circulés per una "via ràpida", vg. una autopista, una autovia o una carretera en la que la velocitat no estigués específicament limitada a 40 Km./h., ja que aleshores el conductor podria raonablement confiar en que no trobaria obstacles imprevisibles en la carretera, d'acord amb el criteri de la seguretat en el tràfic automobilístic. Però havent-se produït la col·lisió en una carretera amb la velocitat específicament limitada a 40 Km./h. aquesta advertència - realitzada mitjançant un senyal de prohibició, de necessària observació- obligava a reduir i moderar la velocitat de la conducció perquè està indicant clarament l'existència de perills diversos que poden sorgir. I el recurs també podria entendre's ben fundat si aquest excés de velocitat pogués considerar-se moderat atenent no solament al límit establert sinó també a l'eficàcia dels mecanismes de detenció de l'automòbil (vg. si la velocitat fos de 50 o 60 Km./h. i el cotxe, en lloc de ser un vehicle antic, fos un automòbil de tecnologia molt avançada amb excel·lents mecanismes de frenada en perfecte estat de funcionament). Però en el present cas es tractava d'un excés de velocitat tan considerable que la sentència

estableix que el conductor circulava a 120 Km./h. quan la velocitat estava limitada a 40 Km./h. amb un vehicle que - com s'ha senyalat per alguna de les parts recorregudes a l'impugnar el recurs- tenia una antiguitat de deu anys i no consta que estigués en perfecte estat de funcionament, pel que, sense necessitat de recordar els múltiples i diversos antecedents del conductor, no pot considerar-se desproporcionada la distribució de culpes i de quotes de responsabilitat per les conseqüències de l'accident establertes en la sentència. L'obligació de tot conductor de mantenir en tot moment el control del vehicle fou desatesa pel processat recurrent, i fou per aquesta absoluta falta de control deguda a l'enorme excés de velocitat pel que dit conductor no va poder fer res per evitar la col·lisió ni tan sols per reduir o minorar les seves conseqüències danyoses, pel que la distribució realitzada per la sentència s'ha de considerar raonable, proporcionada i en definitiva correcta, amb la conseqüència corresponent en ordre a la desestimació del recurs.

IV.-CONSIDERANT: Que per l'exposat procedeix no donar lloc al recurs interposat, confirmant la sentència recorreguda, amb la conseqüència de la imposició de les costes del recurs al recurrent.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- No donar lloc al recurs d'apel·lació interposat pel processat Gustau R.A. i per la Cia. d'assegurances CATALANA OCCIDENTE, S.A.

2.- Confirmar íntegrament la sentència dictada pel M.I. Tribunal de Corts el 28 de juny de 2001 en la causa 180-3/98.

3.- Declarar les costes processals devengades pel recurs a càrrec del recurrent.

4.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.